

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 29. december 2023
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Jonas Karlsen
Sagsnr.: 2023-10335
Dok.: 3079483

Besvarelse af spørgsmål nr. 415 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 415 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. december 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget Mette Thiesen (DF).

Peter Hummelgaard

/

Camilla Hellesø Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 415 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Mener ministeren, at staten generelt er erstatningsansvarlige overfor borgere, der har lidt et tab som følge af uhjemlede og ulovlige påkrav?”

Svar:

Jeg kan forstå, at dette spørgsmål er stillet i forlængelse af Justitsministeriets besvarelse af 7. november 2023 af spørgsmål nr. 133 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Som det fremgår af min besvarelse af ovennævnte spørgsmål, er jeg som justitsminister af principielle årsager tilbageholdende med at udtale mig om konkrete sager, der er eller har været prøvet ved domstolene.

Jeg kan dog generelt oplyse, at det er erstatningsrettens formål at fastlægge, hvordan et økonomisk tab for en skade skal fordeles mellem skadevolder og skadelidte.

Efter dansk rets almindelige principper om erstatning uden for kontrakt kan den, der som følge af en andens handlinger eller undladelser er blevet udsat for skade og derved har lidt et økonomisk tab, rette et erstatningskrav mod den, der har forvoldt skaden. Det gælder også i situationer, hvor skaden er forvoldt af en offentlig myndighed.

Det er en forudsætning for at ifalde erstatningsansvar, at det fornødne ansvarsgrundlag er til stede. Dansk rets almindelige ansvarsgrundlag er culpa, dvs. at der indtræder ansvar for skade, som er forvoldt ved forsætlig eller uagtsom adfærd. Skadevolderen skal således have handlet i strid med almindelige adfærdsnormer, og dette skal kunne bebrejdes vedkommende. For offentlige myndigheder kan det f.eks. tale for tilstedeværelsen af et ansvarsgrundlag, hvis myndigheden ikke har handlet i overensstemmelse med loven eller forvaltningsretlige grundsætninger. Omvendt kan det tale imod tilstedeværelsen af et ansvarsgrundlag, hvis myndigheden har ageret inden for rammerne af lovgivningen og de forvaltningsretlige grundsætninger.

Det må bedømmes selvstændigt, om der foreligger det fornødne ansvarsgrundlag. Dette gælder også i forhold til ugyldige og/eller ulovhjemlede afgørelser.

Udover at der skal foreligge et ansvarsgrundlag, er erstatningsansvar betinget af, at der er årsagssammenhæng (kausalitet) mellem den indtrådte skade og det ansvarspådragende forhold. Den skadevoldende handling skal være årsag til skadens indtræden.

Herudover forudsætter et erstatningsansvar, at skaden er en påregnelig og rimelig (adækvat) følge af den skadevoldende handling. Skader, der er helt atypiske og tilfældige i forhold til den risiko, som blev fremkaldt ved den skadevoldende handling, falder normalt uden for erstatningspligten.

Som det fremgår ovenfor, kan det ikke generelt siges, at staten er erstatningsansvarlig over for borgere, der har lidt et tab som følge af uhjemlede og ulovlige påkrav. Det beror på en konkret vurdering, om myndighedernes dispositioner er erstatningspådragende.